

MASTHUGGS 3-11 *nytt*

- Minnen från kollektivens tid
- Verksamhetslokaler försvinner med barackerna
- Så blir mjölkpaketet ny kartong

*Festligt på
Skepparegången
se sidan 8*

Aregnet det bara öser ner, och jag blir blöt om både skor och strumpor. Vår hund vill knappt gå ut och gör det som behövs innan vi når utanför vårt område. Det blir till att plocka upp med svart påse. Jag gillar hösten med den svala temperaturen och färgerna. Men det krävs lite sol för att det skall bli bra, så vi får hoppas att den orkar igenom de blygrå molnen.

Styrelsens årliga styrelsekonferens ägde i år rum på Björholmen på Tjörn. Som vanligt en intensiv genomgång av styrelsens uppgifter under kommande år. Det är också ett bra tillfälle för styrelseledamöterna att lära känna varandra, både nya och gamla. Men vad sysslar egentligen styrelsen med, varför åka iväg på styrelsekonferens?

På en och en halv dag skall föreningens styrinstrument gås igenom för att se så de stämmer överens med de mål som föreningen har satt upp. Det är styrelsen som har det yttersta ansvaret för vad som händer i föreningen men det är förvaltningen som sköter den dagliga verksamheten. Förvaltningschefen är alltså underställd styrelsen. Ett av syftena med de styrinstrument som föreningen har är att beskriva hur vi fattar beslut i den löpande verksamheten och vilka mandat som förvaltningschefen har.

Verksamhetsplanen är det övergripande styrinstrument som vi har. Där beskriver styrelsen de mål som föreningen fastställt och de strategier som gäller för att nå dit. Demokrati, medlemsinflytande, servicenivå och teknisk förvaltning är en del av de frågor som behandlas i detta dokument.

De dokument som skall säkerställa att styrelse och förvaltning går i takt är delegations- och arbetsordning. Vilket mandat har förvaltningen att sköta den dagliga verksamheten mellan styrelsemötena? Vilka beslut kan jag som ordförande ta utan att kalla in styrelsen? En mycket viktig sak är den informationsskyldighet som förvaltningen har till styrelsen. Förvaltningen har också sina egna dokument som styrelsen måste ha kännedom om. Exempel på detta är organisationsplan, arbetsmiljöplan, jämställdhets- och mångfaldsplan samt lönepolitiskt handlingsprogram.

Föreningens ekonomi kommer vi att ha ett halvdagsmöte om under oktober. Vi går då genom budgeten för nästa år. För att långsiktigt kunna planera teknik och ekonomi har vi underhållsplan, investeringsplan och finansieringsplan. Dessa dokument skall diskuteras och ändras vid behov.

Förutom styrdokument har vi också policy och riktlinjer i enskilda frågor, till exempel miljöpolicy och regler för övervakningskameror. Samtliga dokument skall revideras varje år. Därför är det viktigt att ha en styrelsekonferens där man tar upp dessa frågor och får ett grepp om dem. De flesta av dokumenten har nu funnits i flera år och är väl genomarbetade. I stället för att fastna i formuleringar är det innehållet som diskuteras.

Vi försöker också att ta upp frågor som vi inte haft tid med eller som vi missat under året som varit. Denna gång gick vi igenom underhållsansvar och hur fördelningen av ansvar vid skada regleras. Det är en fråga som tar tid och som skapar frågor från medlemmar till förvaltning. Vi hade också en diskussion om vår websida, en fråga som vi skall diskutera vidare i höst.

Nästa gång vi ses blir på budgetmötet den 30 november. Välkomna.

Ingemar "Lallon" Albertsson
ORDFÖRANDE

Redaktör och ansv. utgivare:
Björn Ohlsson

Redaktion: Birgitta Edgren, Sanja Peter, Inga Sandberg, Sten Zackrisson
Foto: Anders Ocklind

Layout: Siri Reuterstrand
Knockout Reportage
siri@alba.nu

Tryck: Prinfo Linderoths,
e-post: respons@linderoths.se

Kontakt med redaktionen sker via
Björn Ohlsson tel 42 55 16,
e-post: bjorn.hanna@spray.se

Bostadsrättsföreningens styrelse når du lättast via expeditionen 85 03 00 eller via e-post:
styrelse@brfmasthugget.se
Vid felanmälan: ring 85 03 10 eller via formulär på hemsidan.
Hemsida: www.brfmasthugget.se

Manusstopp
för nr 4/11 är 11/11

UTSTÄLLNING

Jan Stigland

Sannolika och osannolika bilder

från Linnéstaden/Masthugget (med viss omnejd).

Extra: Bilder från alla våra gårdar!

14–16 oktober, Masthuggets Hus,
Klostergången 12, 413 18 Göteborg

Öppet

Fredag : 17.30–22.30

Lördag och söndag kl. 12.00–16.00

Omslagsfoton: Sid 1. Kräftsiva på Skepparegången 20–30.

Baksidan: Höstfägring på gården.

Foto: Anders Ocklind

Vad händer i Kulturföreningen?

”Vi behöver förnyelse och förstärkning”

– Vi behöver lite förnyelse och förstärkning. Nu ligger allt för mycket arbete på allt för få personer, säger Solveig Lillenäs och Dan Ottermalm, sekreterare respektive ordförande i Masthuggets kulturförening.

Tatis tokfilm Fest i byn; föredrag av Masthuggets egen lärdomsgigant Sven-Erik Liedman; tidigare presidentkandidaten Al Gore's film om den globala miljökrisen; glad och go' sång- och allsångkväll; loppmarknader; ännu en Tati-höjdare; pubkvällar; den mäktiga filmen om det antikoniala kriget i Nordafrika Slaget om Alger.

Detta är ett axplock ur Kulturföreningens arrangemang under de senaste åren. Men hur går det för den lilla tappra skaran som sköter verksamheten, vad har vi att vänta och vad önskar den själv?

Vi har träffat Dan Ottermalm och Solveig Lillenäs, ordförande respektive sekreterare i Masthuggets kulturförening, för en liten pratstund.

Förnyelse

– Lite mer folk till Kulturföreningen, säger Solveig snabbt, lite förnyelse och förstärkning. Nu ligger allt för mycket arbete på allt för få personer.

– Men det betyder inte att man nödvändigtvis måste sitta av varenda så kallade styrelsemöte, inflikar Dan. Men vi måste få ett antal säkra namn som kan ställa upp praktiskt och som vi vet att vi kan vända oss till när insatser behövs.

Låt oss boende i Brf Masthugget ta fasta på denna uppmaning för att ge lite ny kraft till kulturverksamheten.

Slå en signal till Solveig (tel 42 66 48) och hör när nästa möte äger rum och titta in för lite information. Det är inte farligt och till intet förpliktigande, men väldigt gott för den lilla skaran.

Masthuggets dag

Det är nu fyra år sedan det arrangerades en Masthuggets dag, föreningens största evenemang. Vad ligger bakom beslutet att inte köra vidare i det spåret, undrar Masthuggsnytt. Solveig svarar snabbt:

– För dålig uppslutning, antalet besökande hade stadigt minskat under ett par års tid. Och, åter igen, svårigheten att få frivilliga att ställa upp och dra några strån till stacken. Masthuggets dag innebar ett gigantiskt förberedelsearbete under mer än ett halvt års tid.

– Den vikande uppslutningen tror vi delvis kan förklaras av konkurrens från att antal andra större evenemang i Göteborg samma helg, prövar Dan.

Fler intresserade behövs

Finns det några tankar på att återuppliva traditionen?

– Nej, men inte heller något definitivt nej, fortsätter Dan. För att detta evenemang skulle kunna bli aktuellt

Kulturföreningens kommande arrangemang hösten 2011

- Tisdag 18 oktober kl 19.00: Sten Zackrisson visar bilder och berättar om fyror.
- En fredag i november: pubkväll, gärna med något musikinslag.

Mer information om höstens programpunkter kommer att meddelas genom anslag i trappuppgångarna i god tid före evenemangen.

igen, måste vi få fram ett ordentligt antal intresserade till såväl förberedelserna som genomförandet. Frågan är med andra ord vilande.

Nyårsvaka även i år

En annan verksamhet som hänger på fallrepet är de dagtida fikaträffarna klockan 11–13 en gång i månaden. Anledningen är, också i detta fall, den sviktande närvaron. Men en öppen nyårsvaka blir det nog i år igen.

Som sagt, ett entydigt budskap från den lilla kulturföreningen riktat till alla och envar: ge ett handtag för att lyfta verksamheten.

PETER SAHLBERG

Sedan 1994 har Brf Masthuggets 16-åringar haft chans till sommarjobb i vår förening.

Det finns flera skäl till varför vi anställer områdets egna ungdomar.

– Det är mycket jobb med det gröna, så jag behöver assistans, berättar trädgårdsmästare Gert Lindberg.

Ungdomarna håller Masthugget sommarfint

– En spin-off-effekt är ju att ungdomarna förhoppningsvis blir mer var-samma om vår yttre miljö. Dessutom ger vi dem möjlighet att få kontakt med arbetslivet, säger Gert.

– Det var nästan 40 ungdomar som sökte i år, säger förvaltare Lars Ohlsson.

– Antalet sökande beror ju på hur många 16-åringar som bor här. För att komma ifråga måste man fylla 16 innevarande år, bo i föreningen och kunna ställa upp i tre sammanhängande veckor.

Avtalsenlig lön

– Vi tog ut tolv ungdomar, fyra flickor och åtta pojkar via lottning. Vi har sommarjobbarna i tre treveckorsperioder, alltså totalt nio veckor från 13 juni till 12 augusti, fortsätter Lars Ohlsson.

Självklart är det avtalsenlig lön, i

år 61,50 kronor per timme inklusive semesterersättning.

Erfarna arbetsledare

– Sedan åtta år har vi två extraanställda arbetsledare för våra sommararbetare. Vi kräver att de är minst 25 år, samt att de har lite erfarenhet och intresse för ungdomar och trädgårdsarbete. Ofta har de ett förflutet som ledare inom föreningsidrotten. Det viktigaste är att de kan hantera tonåringar, säger Lars Ohlsson.

– I år anställde vi Stina Hedberg och Malin Rosvall, som båda har varit här tidigare, så det flöt på väldigt galant. De började ett par veckor innan sommarjobbarna dök upp, så de kunde lära sig arbetsinstruktioner och rutiner.

– Tyvärr återkommer de inte nästa sommar, då de avslutar sina respektive högskoleutbildningar och hoppas hitta

”riktiga” jobb. Då måste vi annonsera och anlita Arbetsförmedlingen, och självklart nyttja våra kontakter, säger Lars.

Rätt start

– Jag är med och träffar varje ny omgång 16-åringar. Då går vi igenom allt praktiskt och försöker ge en så realistisk bild som möjligt av arbetet. Allt ska göras med handverktyg, inga maskiner för ungdomarna, säger Gert Lindberg.

BIRGITTA EDGREN

På bilderna ser vi från vänster Malin Rosvall och Stina Hedberg, sedan Jack Holm, Rami Dyab och längst till höger Sabina Ocklind tillsammans med Stina Hedberg.

Sabina nöjd med lönen för mödan

– Det här var mitt första riktiga sommarjobb, berättar Sabina Ocklind, som fick arbeta den första perioden 13 juni–1 juli tillsammans med en klasskamrat och två andra skolkamrater som hon lärde känna under tiden.

– Båda mina storasyskon har haft det här jobbet, när de var i min ålder, så de tipsade mig. Jag hade ju en himla tur som blev lottad.

– Första dagen visade Gert, Malin och Stina olika rensningstekniker. Sedan var det arbetsledarna Stina och Malin som gav oss muntliga instruktioner varje dag. Det var kul jobba tillsammans med dem. Vi var runt i hela området.

Träningsvärk

– I början fick jag lite träningsvärk. Vi

jobbade åtta timmar varje dag, klockan 7–16, med frukost och lunchrast. Jag dricker inte kaffe, men det fanns varm choklad som tur var. På lunchen gick jag hem och åt. Vi hade också femminutersraster varje timme.

– Svårast var att börja klockan sju varje dag, några gånger försov jag mig, säger Sabina.

– Vi fick arbetskläder som T-shirt och keps, regnkläder fick vi låna. Det gick bra att jobba även i regn, tycker Sabina.

Lärorikt

– Det var jätteroligt, jag lärde mig mycket nytt om till exempel verktyg, ogräs och vattning av träd. Mest rensade vi ogräs och plockade skräp, ibland med plockverktyg. Vi fick också klippa bort kvistar och grenar på buskar. Sista dagen krattade vi sandlådor. Eftersom

det regnade emellanåt behövde vi inte vattna.

– De boende hälsade glatt och gav oss beröm. Så fint ni gör, fick vi ofta höra.

Egna pengar

Det bästa var väl ändå lönen. Runt 6 000 kronor blev slutsumman för perioden.

– Jag har sparat 2 000 kronor. Resten använde jag till resor, tågloff till Tyskland med mamma och en tripp till Barcelona med storasyster.

– Till nästa sommar tänker jag söka igen om jag inte hittar ett annat sommarjobb, avslutar Sabina.

BIRGITTA EDGREN

Populärt med kollektiv på 70-talet

Lennart Ängfors, till vänster på bilden, var med och bildade kollektiv i en sexrummare på Mattssonsliden 18 på 1970-talet. Här ses han tillsammans med några kamrater i lägenhetens kök. (Bilden är en inscannad papperskopia, därav den bristande kvaliteten. Men motivet ursäktar detta tycker Masthuggsnyttts redaktion.)

När Nya Masthugget var klart för inflyttning visade det sig att många lägenheter var svårsålda. En av orsakerna var att man hade byggt för stora lägenheter. Det övre området projekterades om så att man byggde fler mindre lägenheter.

På Mattssonsliden finns det flera sexrumslägenheter och dessa blev populära för kollektivboende.

Flera av mina kompisar på den tiden bodde i kollektiv. En av dem, Lennart Ängfors, lärde jag känna genom studierna på universitetet. Han bodde på Kjellmansgatans studenthem och hade bra koll på Nya Masthugget. En kompis till honom var med i Kristna Studentrörelsen och kom med idén om kollektivboende.

Ledig sexrummare

Studenthemmen fungerade bra för många. Man hade sitt rum och gemensamt kök. Ändå kunde det bli ensamt. Genom diverse kontakter i föreningslivet utkristalliserade sig fem personer som var sugna på ett kollektivt boende. De träffades regelbundet för att lära känna varandra och leta efter en passande bostad.

Efter ett tag löste sig detta genom att en sexrummare på Mattssonsliden 18 blev ledig. Den fanns högt upp och hade fin hamnutsikt. Det blev ett av de första kollektiverna i området.

Välisolerade

Lägenheterna är välisolerade och synen från boende i omgivningen på studentkollektiv var positiv, minns Lennart. Boendekostnaden blev lägre och det var bra med gemensamma säll-

”Det bästa var att man fick lära sig att ta hänsyn”

skapsutrymmen, fortsätter han.

För att få ekonomi i det hela gjorde man gemensamma matinköp och en person stod för lägenheten beträffande hyror och andra utgifter.

Fick lära sig ta hänsyn

För gemenskapens skull var man noga med att i möjligaste mån äta frukost och middag gemensamt.

– I stort sett fungerade vardagen bra och det som kanske var det bästa var att man som individ fick lära sig att ta hänsyn och på så sätt slipas av då man kom nära varandra på gott och ont, menar Lennart.

Soffbord av spånplattor

I detta kollektiv fanns inga problem med missbruk (vilket nog förekom i enstaka kollektiv), och det var en god stämning, vilket kändes i luften när jag kom in i lägenheten, då jag ofta var gäst på Mattssonsliden.

I det stora vardagsrummet fanns två ribbstolar på en vägg. Lennart tror att de kom från den tidigare hyresgästen. De var inte speciellt flitigt använda dock.

Soffbordet gjorde de själva av spånplattor. Specialdesign behövdes då fem personer skulle samlas till fikastunderna, som var viktiga för sammanhållningen.

Proggmusik

Diskussionerna kunde bli intensiva på kvällarna när gänget drack te runt det stora bordet och på grammofonen gick LP-skivorna med bland andra Hoola Bandoola Band varma.

Proggrörelsen på 70-talet började allt mer göra sig påmind.

Lennart idag. Nu är kollektivboendet bara ett trevligt minne och han bor inte längre kvar i Göteborg.

En annan intressant fördel med att bo kollektivt var en social utökning. Många medlemmars vänner knöt kontakter med varandra och boendet passade bra in på 70-talets filosofi om solidaritet och ett rättfärdigt samhälle.

Annat levnadssätt

Efterdyningarna av studentrevolten 1968 gjorde sig också påmind. Många utbytte tips om vad som hände på stan vad gällde kultur, demonstrationer och liknande.

En förening som var typisk för den tiden var Ny Gemenskap som hade sitt ursprung i Ny Jul. Levnadssättet var

en kontrast mot dagens individualism.

Fungerade bra

Kollektivet fungerade bra under studietiden.

Så småningom kommer dock en punkt för uppbrott. Livet går vidare då man hittar en partner och kanske flyttar från stan på grund av att studierna ledde till jobb på annan ort.

TEXT OCH FOTO: STEN ZACKRISSON

Gill Flodstrand som är gårdsombud för Skepparegången 20–30.

Inga Sandberg, Birgitta Sjödin, gårdsombud för Skepparegången 10–18. Gill Flodstrand och Monica Eriksson är ombud för Skepparegången 20–30.

Styrelsen vill öka gemenskapen på gårdarna

– Vi vill lyfta verksamheten och öka gemenskapen på gårdarna, säger vår mångårige ordförande Ingemar "Lallon" Albertsson vid en träff med gårdsombuden.

Styrelsen och förvaltningen ser många skäl till ökad delaktighet.

– Att bo i bostadsrätt innebär både inflytande och ansvar utanför den egna lägenhetsdörren.

– Konkreta frågeställningar är en bra början för att öka engagemanget, till exempel hur lekplatsen, cykelförvaringen och det gröna skall se ut, säger han.

Som många boende säkert vet avsätts 4 000 kronor per år och gård till växtligheten, sommarblommor och perenner. Lökar kan gårdsombuden hämta på föreningens expedition. Dessa köps in centralt och belastar inte gårdens belopp.

Dessutom får varje gård ett belopp till förtäring vid gemensamma träffar till exempel vår- och höstjobbdagar, sommarfest, kräftskaiva och glöggparty.

Att aktiviteten på gården fluktuerar över tid är allom bekant. Detta beror

bland annat på de boendes åldersammansättning. Stora lägenheter och barn gör att folk bor längre och är mer ute på gården och knyter kontakter.

Alla känner alla

En gård där många känner varandra är Skepparegången 20–30, med sina sex trappuppgångar.

– Snart är det dags för kräftskaiva som knytkalas, berättar Gill Flodstrand och Monica Eriksson, gårdsombud sen flera år.

– Det är väl ofta vi som drar igång aktiviteter, men sen är det många som hänger på och gör insatser. Här har folk bott länge med sina familjer, så man känner varandra, inte bara känner till.

Många hjälper till

– Det är många som rycker in och hjälper till när vi har gemensamma träffar, betonar Gill och Monica samstämmigt.

– Det är roligt och inte alls betungande att vara gårdsombud, eftersom så många ställer upp och dessutom uppskattar det vi gör.

– På vår- och höstjobbdagar är det främst de med "gröna fingrar" som deltar. Övriga står gärna för glada tillrop.

Mera mingel

– När vi har opretentiösa sammankomster, till exempel glöggparty under några timmar, är det många som kommer en stund. Då är det fler som ansluter än på andra "sittande" fester, som kanske varar en hel kväll.

– Kanske vi skulle ha påskparty med äggtoddy, spånar Gill, det vore en enkel mingelfest.

Sommarfest

– Vi har sommarfest med glass och jordgubbar en eftermiddag vid skolavslutningen, en mångårig tradition. Så brukar det även vara en grillfest och kräftskaiva. Som tur är med tanke på Göteborgsvädret, finns en gammal segelduk, som spänns upp mellan träden på gården.

– En höst ordnade barnfamiljerna en Halloweenfest, då man tillverkade lyktor av pumpor och åt soppa. Det har också varit flera julgransplundringar utomhus.

På Skepparegången 20–30 känner de flesta varandra. De brukar bland annat ha en gemensam kräftskiva varje år.

Eftersom många bött länge ses man gärna på gården vid spontana möten. Solstolarna och grillen används när vädret tillåter.

Unga gör annat

Nu är det inte säkert att alla som bor här är intresserade av att umgås med sina närboende.

Unga ensamboende och de som bor på våningarna U1 och U2 är inte med i någon större utsträckning. Smälägen-

heterna har också större omsättning av boende.

– Mest intresserade av att umgås med sina grannar är de familjer som har barn som är ute och leker, inflikar Monica eftertänksamt och refererar till sin egen erfarenhet. Och de som bött i villa, vill kanske slippa trädgårdsjobb.

Inbjudande gård

– Nu har vi inte så många tonåringar boende här. Men till den trivsamma

På Skepparegången 20–30 är det festligt värre

gården har ungdomar hittat kvällstid för att umgås på sitt sätt som unga har gjort i alla tider. Ibland blir det för högljutt, ibland klottras och sabbas det också. Men min man har varit ute flera gånger och pratat med dem och de brukar lyssna, säger Monica.

– Nånstans måste ju unga träffas, och det är bättre på hemmaplan, konstaterar vi småförnuftigt.

Årets kalas

Under vårt samtal dyker två av granngårdens ombud upp: Birgitta Sjödin och Inga Sandberg.

– Vi ska ha kräftskiva fredag den 9 september, det är årets kalas. Då sätter vi upp partytält på den diagonala gångvägen. För övrigt träffas vi en lördagseftermiddag på våren och hösten och sköter om växterna och fikar tillsammans förstås, berättar de.

I ett sådant här stort bostadsområde är vi ju många olika sorters människor som ska samsas på en begränsad yta.

BIRGITTA EDGREN

Åter- vinnning! PAPP & KARTONG

De flesta varor man handlar i butikerna är innesluten i någon form av förpackning. Anledningarna till att varor förpackas är flera: att öka hållbarheten på innehållet, att underlätta transport och att kunna marknadsföra och informera om produkten genom text och bilder.

En stor del av förpackningarna är gjorda av tjockt papper, kartong. I tidigare nummer av Masthuggsnytt (nr 4/2010 och nr 1/2011) har vi beskrivit hur förpackningsmaterialen plast och glas återvinns.

Nu är det pappersförpackningarnas tur.

Alltifrån mjölkpaket till pappplådor runt tv-apparater, pizzakartonger och brödpåsar kan bli nya papperspåsar och pappersförpackningar. Miljövinsten är stor. Återvinnningen innebär både kraftigt minskad energiförbrukning, vilket bland annat minskar koldioxidutsläppen, och mindre miljöpåverkan genom ett minskat behov av skogsavverkning och användning av kemikalier vid tillverkning av ny pappersmassa.

Från mjölkpaket till pastakartong

Papp och kartong är ett naturmaterial som tillverkas av pappersmassa av gran, tall och lövträd. Pappersfibern kan dock användas mer än en gång, ända upp till sju gånger.

Det tömda och ursköljda juicepaketet kan alltså efter några månader återkomma till livsmedelsaffären som en pastakartong eller ett paket djupfryst torsk, via pappersbruket Fiskeby Board i Norrköping.

Varannan vecka kommer komprimatorbilen från Hans Andersson Recycling och hämtar innehållet i kärlen för papp och kartong i våra återvinningsrum.

– Varje bil tar 3–4 ton som transporteras till Bäckebol på Hisingen där

vi har vår anläggning, berättar Leif Johansson på Hans Andersson Recycling.

Här lastas förpackningarna av, läggs på ett transportband där materialet kontrolleras visuellt av en person innan det trycks samman till balar på cirka ett ton vardera.

– Materialet är i allmänhet ganska rent. Folk är duktiga, säger Leif.

Till Norrköping

Balarna lastas på en trailer med 25 tons last eller på en långtradare med släp som tar 37 ton för vidare transport till pappersbruket Fiskeby Board i Norrköping.

Hans Andersson Recycling är bara en av många aktörer inom returpap-

persbranschen, som tar hand om papp och kartong från både hushåll och företag. Företaget har avtal med många andra bostadsrättsföreningar, och stora privata fastighetsbolag i Göteborg.

Wellpapp till gipsskivor

En del av företagets kunder skiljer på vanlig kartong och wellpapp, som består av en särskild sorts pappersfiber som kan återanvändas, både genom att bli ny wellpapp och som papper ovanpå gipsskivor, som bland annat tillverkas av pappersbruket Inlands i Lilla Edet.

Det mesta av pappersförpackningarna från hushållen är dock vanlig kartong, och det är inte helt lätt för en amatör att skilja på kartong och den vågiga wellpappen. Därför är det ►►

vanligt att blanda materialen. Och för pappersbruket Fiskeby Board i Norrköping är det inget problem.

– Vi tål det mesta, säger Magnus Johanson, processutvecklare på Fiskeby Board, som vet precis hur det går till.

Enda fabriken i Sverige

Fiskeby Board är Sveriges enda tillverkare av förpackningskartong av 100 procent returfiber. Hit kommer det mesta av den returkartong som samlas in av hushållen i landet. Varje dag anländer cirka 20 lastbilar med returkartong till bruket, både från hushåll, handel och industri.

Vid avlastningen okulärbesiktigas materialet. Sedan påbörjas processen genom att kartongerna rivs sönder till mindre delar. Sedan transporteras materialet in i en 30 meter lång roterande trumma och blandas med stora mängder återcirkulerat ljummet vatten. Här frigörs de enskilda pappersfibrerna, och i andra ändan av trumman separeras de 2-3 millimeter långa fibrerna från plast och andra föroreningar.

Plasten eldas upp

Fraktionen med föroreningar avvattnas och eldas sedan upp i fabriken egen förbränningsanläggning, som producerar vattenånga för torkning av det nyproducerade pappret.

– Plastfolien i mjölkförpackningen, aluminiumskiktet i juiceförpackningar och plastöppningar på filpaket innebär inga problem för oss, utan kan enkelt separeras i processen, och kommer till nytta i form av energi. Den tunna plastfolien skyddar faktiskt pappersfibrerna, vilket är bra när den skall återvinnas, säger Magnus Johanson.

Mängden plast i mejeriförpackningar har dock ökat de senaste åren, bland annat genom att många paketen försetts med öppningar av hårdplast med skruvkork. Detta har försämrat graden av möjlig materialåtervinning. Syftet med de nya förpackningarna är, enligt livsmedelsproducenterna, att göra dem lättare att öppna och försluta, vilket anses öka hållbarheten.

Undvik julpapper

– Det enda som kan orsaka problem i processen är textilier, samt snören och tejp, som kan fastna och trassla in sig i maskinerna. Lagg därför julens omslagspapper bland restsopor för förbränning, uppmanar Magnus.

Pappersfibrer som är för gamla

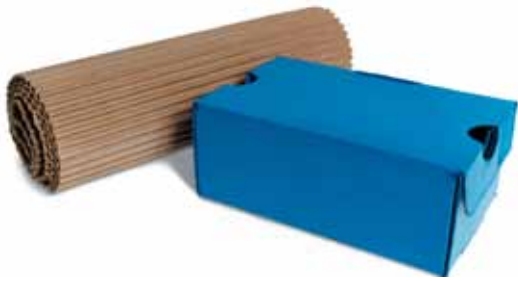
eller skadade separeras tillsammans med andra föroreningar i företagets reningsverk och lämnar det i form av ett slam som används till markförbättring och tillverkning av jord.

Det mesta av materialet, 80–85 procent, är dock fina pappersfibrer som efter ytterligare rening går vidare ut på en så kallad vira, en duk med små hål, där vattnet rinner av. I pappersmaskinen där fibrerna pressas sedan samman och torkas till ny kartong av olika tjocklek.

Ena sidan bestryks

Varje år producerar Fiskeby Board cirka 160 000 ton returkartong, i rektangulära ark av olika storlek eller i rullar. Ovansidan av kartongen är bestruken med en blandning av krita och lera som är vit och lämpar sig väl för tryck. Hela processen från sönderrivningen till att kartongen är arkad och klar tar bara fyra timmar.

Fiskeby erbjuder ett antal olika kvaliteter av kartong för olika ändamål, till exempel förpackningar av torra och frysta livsmedel, kläder, tvättmedel, ►►

- ▷ el- och presentartiklar, verktyg, leksaker, kapitalvaror och livsmedel och andra produkter som kräver särskilda barriäregenskaper. Det sistnämnda gäller bland annat förpackningar för djupfryst mat, hund- och kattmat och tvättmedel, och då plastas kartongen före leverans.

80 procent på export

Fiskeby har avtal med flera stora förpackningstillverkare och tryckerier i Sverige, men cirka 80 procent av produktionen går på export, framför allt till andra länder i Europa. På kontinen-

Från mjölkpaket till pastakartong forts

ten är 65 procent av pappersförpackningarna gjorda av returfiber, medan andelen är lägre i Sverige eftersom vi har så mycket skog.

– Svensk returkartong är eftertraktad, eftersom den är starkare och bättre än den på kontinenten. Det beror på att vår kartong består av större andel fibrer som återanvänds för första gången, säger Magnus Johanson.

Flingor och tändsticksaskar

Två av de stora svenska kunderna är Swedish Match, som bland annat använder returkartong för tillverkning av tändsticksaskar och Lantmännen, som bland annat paketerar sina Kungsörnenprodukter, som pasta och flingor, i returkartong från Fiskeby Board. En annan kund i närheten av Göteborg är Eson Pac AB i Veddice, som bland annat tillverkar förpackningar för läkemedel och hygienprodukter..

Det största och mest kända förpackningsföretaget i Sverige, Tetra Pak, tillhör däremot inte kunderna.

– De har mycket höga krav på kartongens styrka och väljer därför att köpa papp av massa producerad av ny skogsråvara, säger Magnus Johanson.

KF satsade på returfiber

Fiskeby startade sin papperstillverkning redan 1637 och är Sveriges äldsta tillverkare av papper och kartong. 1952 togs bruket över av Kooperativa Förbundet som installerade en ny kartongmaskin för kartongframställning av returfiber.

KF drev bruket fram till 1990, då det såldes till ett amerikanskt företag. Sedan 2007 ägs det av en amerikansk stiftelse, som också äger det stora amerikanska bryggeriföretaget Coors.

BJÖRN OHLSSON

Fakta och tips om papp- och kartongåtervinning

FAKTA

- En pappersfiber kan återvinnas 5-7 gånger. Därefter blir pappersavfallet energi vid förbränning eller marktäckningsmaterial.
- Det går endast åt en tredjedel av energin vid massa- och pappers-tillverkning baserad på returpapper jämfört med tillverkning med ny skogsråvara. Detta innebär en stor energibesparing trots insamling och långa transporter till Norrköping.
- Var tredje pappersförpackning i livsmedelsbutikerna är tillverkad av återvunna pappersförpackningar.
- Under 2009 återvanns 480 000 ton pappersförpackningar i Sverige genom tillverkning av ny kartong, vilket motsvarar drygt 74 procent av de pappersförpackningar som fanns på marknaden. Regeringens återvinningsmål för pappersförpackningar är 65 procents materialutnyttjande.

TIPS

- Under 2010 samlades det in 10,96 kg pappersförpackningar, inklusive wellpapp, per invånare i Göteborg. Det är en ökning med mer än 2 kilo från året innan (8,89 kg).
- Skölj ur mjölk-, fil- och juicepaketet med kallt vatten ett par gånger, så att inte eventuella matrester orsakar dålig lukt eller hygieniska problem vid lagring och transport.
- Vik och platta gärna till paketet, då tar de mindre plats i återvinningskärlet.
- Om man är osäker på i vilket kärl man skall lägga en förpackning som består av mer än en sorts material, välj det material som är det viktiga dominerande materialslaget. Ofta står det på paketet hur det skall källsorteras.
- Skruva alltid av plastlocket på mjölk-, juice- och filpaketet och lägg det i kärlet för plaståtervinning. Resten av paketet läggs i kärlet för papp och kartong.
- Lägg papperskassarna i kärlet för papp och kartong, men tidningar och kontorspapper i kärlet för tidningar.
- Även pappersrullar, mjölpåsar, sockerpåsar och liknande skall läggas i kärlet för papp och kartong.
- Lägg inte julpapper, snören och tejp i kärlet för papp- och kartong. Detta kan orsaka problem i återvinningsprocessen och bör därför läggas bland vanliga sopor som blir energi i Sävenäs förbränningsanläggning.
- Mer information om källsortering och återvinning finns bland annat på: www.goteborg.se/sorteringsguiden, www.renova.se, www.ftiab.se och www.hansandersson.se.
- På Förpacknings- och tidningsinsamlingens hemsida www.ftiab.se finns en kort film om hur kartongåtervinningen på Fiskeby Board går till.

Stor förändring stundar på terrassen. Barackerna kommer att rivas och nya byggnader innehållande bostäder ska uppföras på samma plats.

Vad händer med innehållet?

Masthuggsterrassen byter karaktär

Masthuggsterrassen är en av de platserna där det, om än i liten skala, kommer att byggas nya bostäder i bostadsbristens tider; det här året lovade kommunen 2 000 nya lägenheter.

Två huslängor, eller baracker som de ofta kallas, som just nu används som verksamhetslokaler skall rivas och där ska nya bostäder byggas. Men vad tycker de som använder utrymmena?

De två huslängorna på Masthuggsterrassen byggdes under sent sextiotal. De är ritade 1966 och i alla fall en av byggnaderna, den västra, var ämnad att användas som vårdcentral.

Vårdcentral i 16 år

Masthuggets vårdcentral flyttade in i baracken i mitten av 1980-talet och flyttade därifrån 16 år senare, hösten 2001. Sedan har byggnaden stått tom och bara tidvis använts av personal som arbetat med ombyggnationer och reparationer i området.

Hösten 2009 blev baracken återigen vårdcentral, nu i privat regi, när Masthuggets Familjeläkare flyttade in efter renovering. Det var en tillfällig lösning

tills den nya lokalen på Andra Långgatan 48 stod klar i våras.

Många aktiviteter

Den östra längan närmast hissen till Masthuggsterrassen har en annan historia. Det är inte ens säkert att den planerats som vårdcentral, men någon typ av lokal var den tänkt att bli. Den kan ha varit ämnad att användas av studieförbund eller liknande.

Under de senaste tio femton åren har den i alla fall använts på många olika sätt. Här har funnits replokaler för trumslagare, gitarr och oboe, en vävstuga, ett pingisrum, ett snickerirum, samt keramik-, textil- och målarateljéer.

Spår av de verksamheter som nu lämnat barackerna.

Alla har inte flytt fältet än, men det blir nödvändigt så småningom när längan ska rivas. Jag har inte kunnat nå alla inblandade, men jag har pratat med en person, Anders Lundmark, som berättade vad han visste om lokalerna. >>

Flera verksamheter som hållit till i barackerna på terrassen blir nu hemlösa. I stället blir det nya bostäder på samma plats. Fuktskada på panelen tyder på att barackerna inte underhållits särskilt mycket under de senaste åren.

En av entréerna. Här ser man också tydligt det bristande underhållet.

Få utrymmen i centrum

Anders Lundmark är en av dem som hyrt en lokal i längan för sin konstnärliga verksamhet. Han tycker att det är trist att ideella föreningar får så lite utrymme i de centrala delarna av Göteborg.

Ett exempel är radio- och TV-huset i Örgryte som revs häromåret. Där hade ett stort antal ideella föreningar anmält sitt intresse att hyra lokaler, ändå bestämde Göteborgs stad för att riva. Lönsamheten kom före föreningarnas verksamhet. Det finns fler liknande exempel.

Man kan säga att det råder brist på billiga lokaler för den typen av verksamhet i den centrala staden. Lokaler där kreativiteten kan få sitt utlopp, där skapandets olika processer får utrymme, till skillnad från utrymmen för det färdiga resultatet, utställningshallar, gallerier och så vidare. Många etablerade eller icke etablerade konst-

närer, musiker, textilare, keramiker, teatergrupper, snickare, skribenter och andra behöver rum, där de dels kan vistas för skapandet, dels finnas i närheten av stadslivet, kanske just för att kunna skildra stadens mest intensiva rörelser.

Glapp och glipor

Anders Lundmark menar att "det behövs glapp och glipor", även där det ska utvecklas och "förädlas". Han berättar också att hans pappa alltid hade ett hobbyrum, oavsett var han och hans familj än bodde. Det gäller nog många svenska hushåll, särskilt enfamiljshus och visst, hobbyrum brukar väl förknippas med villaområden.

Glöm inte innehållet

I vårt område har vi hittills haft en hel del sådana utrymmen som skulle kunna kallas hobbyrum, verksamhetslokaler eller varför inte ateljéer, och nu försvinner en del av dessa.

– Allmänmedicin handlar om att se helheten i människorna, och den personliga relationen mellan läkare, sköterska och patient är viktig, poängterar läkaren och vd:n Magnus Holke, som är mycket nöjd med Masthugget Familjeläkarens nya lokaler på Andra Långgatan 48.

Nöjda med sin nya vårdcentral

I och med att Västra Götalandsregionen 2009 beslöt att ge invånarna möjlighet att fritt välja vårdcentral fick läkarna Magnus Holke och Ravi Nigam chansen att starta Masthugget Familjeläkare och BVC.

De har alltid varit intresserade av att driva egen verksamhet och genom kontakter med företaget Nöt-kärnan fick de hjälp med att starta verksamheten.

Nöt-kärnan hjälper till med att starta vårdcentraler som ägs och drivs av medarbetarna, och företaget är nu engagerade i sju nya vårdcentraler i och runt Göteborg.

För befolkningens hälsa är bredden och kunskapen i primärvården minst lika viktig som spetskompetensen på de stora sjukhusen. I och med det fria vårdvalet och tillkomsten av fler vårdcentraler har tillgängligheten och vården för invånarna påtagligt förbättrats.

Började i barackerna

– Vi började verksamheten provisoriskt i de gamla barackerna på Masthuggsterrassen hösten 2009, berättar Magnus Holke, som är specialist i allmänmedicin och vd för företaget.

Sedan Brf Masthugget renoverat de hårt nedslitna lokalerna kunde de

starta sin verksamhet, vilket var både spännande och lite nervöst, då de ekonomiska förutsättningarna inte var helt klara, berättar Magnus.

– Samtidigt planerade vi för att flytta in i nya lokaler på Andra Långgatan 48, säger han.

Med hjälp av en arkitekt som är specialist på vårdcentraler och Brf Masthugget fick de en ändamålsenlig och ljus lokal på 405 kvadratmeter. Samarbetet med Brf Masthugget fungerade utmärkt.

Nio anställda

Hos Masthugget Familjeläkare arbetar nu nio personer som tillsammans gör sitt yttersta för att patienterna skall trivas och komma tillbaka.

– Stämningen är mycket god och det råder lite av nybyggaranda i företaget. Alla personer med sjukvårdsbehov får komma, men för att få en fast läkar-kontakt måste man lista sig på mottagningen då patienten har med sig sin egen vårdpeng genom landstinget. Vårdvalet innebär att fler vårdcentraler har startats och alla vi som arbetar här skall ge den vård och service som krävs i primärvården, fortsätter Magnus.

Se helheten

– Allmänmedicin handlar om att se

helheten i människorna, och den personliga relationen mellan läkare, sköterska och patient är viktig, poängterar Magnus. Vid svårare sjukdomar remitteras patienten till andra specialister men 90 procent av alla åkommor kan vi klara själva på vårdcentralen.

Arbetet är mycket omväxlande då det handlar om att ta hand om alla, från nyfödda till människor i livets slutskede. Flest patienter kommer från Masthugget, Linnéområdet och Majorna. Barnfamiljerna är en stor grupp då de har både BVC och daglig drop-in-mottagning för akuta besvär.

Vita rockar

Avslutningsvis kom en fråga om vita rockar upp. Av hygiensskäl börjar de försvinna då de kan vara i vägen. Personalen tvättar sig ofta med handsprit för att förhindra smittspridning.

Magnus avslutar med att hälsa alla i området välkomna till vårdcentralen om man behöver träffa en läkare eller en sjuksköterska.

TEXT OCH FOTO: STEN ZACKRISSON

”I dagens äldreboenden skall alla ha eget badrum och rummen är i allmänhet 30–40 kvadratmeter stora.”

Uppskattat gruppboende stängt

Nya lägenheter byggs på Klamparegatan

Klamparegatans gruppboende stängdes den 31 maj. I mer än 25 år har äldre med vårdbehov haft sin lägenhet i den hemlika miljön på Klamparegatan 3. Nu har de 21 personer som bodde där fått flytta till andra äldreboenden.

Lokalen på 883 kvadratmeter skall byggas om till åtta bostadsrättslägenheter.

Gruppboendet var ett hem för äldre med demensdiagnos. Boendet hade 21 rum på vardera 15 kvadratmeter, fördelade på tre plan, U1, U2 och U3. Gemensam dusch fanns på varje våningsplan. Där fanns också gemensamhetsutrymmen som vardagsrum, matrum och kök, och en stor balkong åt öster.

Minskat behov

Orsakerna till att stadsdelsförvaltningen Majorna-Linné valde att säga upp hyreskontraktet och stänga gruppboendet är framför allt två, enligt Madeleine Östlund, vikarierande områdeschef särskilt boende på SDF Majorna-Linné.

– Befolkningsprognosen för stadsdelen visar på ett minskat behov av äldreboendeplatser och vi bör därför avveckla för att komma i rätt nivå. Äldreomsorgen har även vidtagit åtgärder för ett ökat kvarboende vilket ytterligare talar för en minskning av platser på särskilt boende, berättar Madeleine.

Det har också visat sig att stadsdelen

hade högre procent äldre placerade på äldreboende än övriga stadsdelar, vilket tyder på att det varit lättare att få en plats beviljad här. Därför fanns det också anledning att minska det totala antalet platser.

Lokalerna inte anpassade

– Ett annat skäl till stängningen är att lokalerna inte var anpassade för den vårdtyngd som hade blivit på senare år. Många personer var rullstolsburna, vilket gjorde det trångt i lokalerna. Dessutom var rummen små och saknade badrum. I dagens äldreboenden skall alla ha eget badrum och rummen är i allmänhet 30-40 kvadratmeter stora. Att anpassa boendet till denna standard hade blivit dyrt, säger hon.

Fick flytta

De 21 äldre som bodde där har fått flytta till övriga äldreboenden i stadsdelen, framför allt Annedals äldreboende som är det största i Linné. Andra fick flytta till det mindre äldreboendet Barken på Nordhemsgatan, eller till Svaleboskogens äldreboende eller Gråbergets seniorcenter som båda ligger i Majorna. Vissa flyttade till boenden i andra kommuner för att komma närmare sina anhöriga.

Dygnet runt-bemannat

Klamparegatans gruppboende var bemannat dygnet runt med undersköterskor och vårdbiträden. Den totala personalstyrkan uppgick till 21 personer.

Dessa har fått jobb på stadsdelens andra äldreboenden och hemtjänst, några personal har fått arbete i annan kommun eller stadsdel som de själva sökt. Dessutom fanns en sjuksköterska och en läkare som var knutna till boendet, samt tillgång till arbetsterapeut och sjukgymnast.

Flytt hjälp

– Hela processen har gått mycket bra. Personalen har vid varje hyresgästs flytt gått med till det nya boende i 1–3 dagar för att överrapportera och ge den boende stöd och trygghet, säger Madeleine.

– Vi har anlitat en flyttfirma som har packat och flyttat allas ägodelar på ett smidigt sätt. Hyresgästen har heller inte behövt stå för några kostnader kring flytten. Personalen har varit enormt professionell kring avvecklingen, trots den stora sorg som många känt inför att deras arbetsplats skulle försvinna, säger hon.

Ombyggnation

Lokalerna kommer att byggas om till fyra lägenheter på ett rum och kök, två på två rum och kök och två på fyra rum och kök under hösten, uppger Kjell Johansson.

BJÖRN OHLSSON

Längst fram från vänster: Urszula Szaron, Ann-Margret Brodin, Laila Winberg, Margita Schwarz, Karin Hansson. Mittenraden: Maria Forsenius, Birgitta Edgren, Veronica Meszaros, Solveigh Lillenes. Längst bak från vänster: Gert Lindberg, Charlotta Langner, Berit Petterson, Eva-Marie Brolin

En tapper skara på 13 gårdsombud samlades utanför expeditionen på Klostergången kvart i nio på morgonen den 3 september. På plats fanns redan Gert och hans fru. Vädret var perfekt för en bussutflykt.

Rosor och dahlior i massor på

Strax efter nio startade vi färden i riktning mot Alingsås. Så småningom svängde vi av E 20 in på småvägar och letade oss fram till en stugträdgård mitt i skogen någonstans mellan Loo och Långared.

Vackert belägen på en höjd vid sjön Antens sydsida har Eva Andreasson och hennes familj skapat sig ett paradiset på en plats som kallas Fåfången. Ju närmare vi kom Fåfången, ju smalare blev vägen. Det skrämde dock inte chauffören som lugnt och fint körde ända fram till vägs ände. Väl framme välkomnades vi av paret Andreasson och hunden Frasse.

Eva är lärare till yrket med adress i Alingsås. Hon kallar sig själv rostokig.

Visst finns det mängder av olika sorters rosor i trädgårdens alla rum, eller var sägs om cirka 200, men det finns mycket annat också. Exempel på det är några högst ovanliga klematissorter.

Evas stora intresse för rosor förde henne in på att utbilda sig till rosinventerare. Lärare var ingen mindre än Lars-Åke Gustafsson, landets främsta rosexpert.

Att vara rosinventerare innebär insamling av tips om gamla sorters rosor som inte längre finns i handeln, besöka platsen där rosen finns och lämna rapport till POM (Programmet för Odlad Mångfald). Syftet med det hela är att bevara gamla kulturväxter.

Bygger stugor

Det går verkligen inte att ta miste på Evas entusiasm som trädgårdsamatör. Hur hon hinner med allt är en gåta.

Hennes man ligger inte på latsidan heller. Gräsklippning och stugbygge är högaktuellt. Dottern skall få en egen stuga på tomten och sonen har redan en. Förutom dessa två stugor och storstugan finns ett lusthus, lekstuga,

ytterligare en lillstuga och garage som omgärdats på ett smakfullt sätt av de olika trädgårdsrummen när de vuxit fram.

Här är den svenska drömmen "I en röd liten stuga nere vid sjön vill jag bo" en verklighet.

Fika på trädäcket

Efter guidad rundvandring i trädgården välkomnades vi in i storstugan där dignande kaffebord med allting hembakat väntade. I strålande sol och behaglig värme intog vi fikate ut på trädäcket med fantastisk utsikt över sjön.

Nöjda och fulla av intryck reste vi vidare. På väg nerför backen står fyra bikupor på rad, som ägs av en biodlare i trakten. Ett givande samarbete och en kulturell gärning. Det kan inte nog poängteras hur viktiga bisamhällen är för pollinering.

Snickeri och trädgård

Nästa anhalt var Magnolia café och trädgård i den lilla byn Bredöl strax norr om Nossebro. Där bedrevs förr i tiden ett litet jordbruk, men de

Jan Ansbjer på Magnolia guidade runt.

En bråkdel av dahlorna på Magnolia.

årets trädgårdsresa

nuvarande ägarna bröderna Jan och Bo Ansbjer har förvandlat gården till snickeri, visningsträdgård, inrednings- och blomsterbutik med presentartiklar och hobbymaterial, café och restaurang, och mer skall det bli.

”Historiska rummet” och relaxavdelning är under uppbyggnad. Produkterna från snickeriet är till största delen inredningsdetaljer, både för hem och för offentlig miljö. Designen kännetecknas av inifräst mönster i ytskiktet vilket gör föremålen mer levande.

200 sorters dahlior

Snickeriet må vara huvudnäringen, men det som rönte vårt intresse var utan tvekan trädgården med över 200 sorters dahlior i alla färger utom blå. Den färgen förekommer nämligen inte i dahlornas värld.

Jans stora intresse för dahlior resulterade i trädgårdens tillkomst i mitten på 90-talet. Det som tidigare var platt åker förvandlades till kuperat landskap med hjälp av sprängsten och massor av jord som delvis kom från den grävda karpdammen intill restaurangen.

Fem år senare köptes de första dahlorna och sedan har trädgården utökats år från år och har nu uppnått en storlek av cirka 7 000 kvadratmeter. Även om blomsterfärgingen i trädgården domineras av dahlior så finns här också en stor mängd perenner och sommarblommor. Redan på våren börjar blomningen med många narciss- och tulpansorter som blommar tillsammans med bland annat magnolior. Här finns även många olika sorters klematis och annorlunda växter.

Får inte blandas

Dahliaknölar tål absolut inte frost. Därför måste de tas upp på hösten, torkas och lagras.

Visste ni förresten att man inte får blanda knölar i samma bunge om man vill få samma färg som tidigare på blomman nästa säsong. Gör man det blir alla blommorna röda.

För att undvika detta slår man in knölen i tidningspapper eller lägger lager med tidningspapper mellan de olika skikten.

Många köper sommardahlior och

tror att det är en-säsongsblommor och låter dem stå kvar i rabatten över vintern. Då är de med all sannolikhet utom räddning, men det går faktiskt att ta vara på sommardahlior om plantan har hunnit bilda knöl framåt höstkan- ten.

Köpte växter

Innan vi släpptes fria att utforska stället lät vi oss väl smaka av lunchbuffén. Därefter kunde vi välja att titta på bildspel i ladan, strosa runt i trädgården eller gå runt i affären. Några köpte växter till gården och några köpte växter till sig själva och kanske en och annan grej ur det stora sortimentet av presentprylar.

Efter en härlig och inspirerande utflykt vände vi kosan mot Göteborg och var hemma igen vid femtiden. Om cirka ett år hoppas vi på en ny resa. Vi har redan fått ett tips om resmål, men det avslöjar jag inte här och nu.

TEXT OCH FOTO: INGA SANDBERG

Förvaltningen informerar

Förvaltningschef
Kjell Johanssons
syn på saken

Garagerenovering

Renoveringen av den yttre delen i Klamparegatans garage kallad P 3 startade den 5 september. Färdigställandet beräknas till den 17 oktober.

Återvinningsrummet i Klamparegatans garage stängs den 19 september och öppnas enligt tidplanen den 17 oktober. Under stängningen hänvisar vi i första hand till återvinningsrummen vid Mattssonsliden 18, Skepparegången 20 eller Masthuggsliden 9. Under stängningen kommer vi att ställa ut kärl för tidningar vid vändplatsen ovanför infarten till garaget.

Vi har problem med sjunkmärken i den nylagda gjutasfaltens i del av Fjällgatans garage. Detta gäller P 9 och P 10 i plan U 1. Åtgärder kommer att vidtas för att rätta till dessa problem. Detta kommer att medföra ny flyttning av bilar i detta plan.

Enligt tidplanen skall renoveringen av P 6 i Fjällgatans garage starta den 18 oktober. Renoveringen av P 5 som utgörs av besöksgaraget samt underliggande plan skall enligt tidplanen starta den 9 januari. Problemen med P 9 och P 10 kommer att medföra ändringar av tidplanen. Information kommer att gå ut till berörda hyresgäster.

Detaljplan för Masthuggsterrassen

Föreningens medlemmar har på föreningsstämma tagit beslut om att paviljongerna på Masthuggsterrassen skall rivas och ersättas med nyproduktion av bostäder. Föreningen har ansökt om ändring av gällande detaljplan.

Stadsbyggnadskontoret har skickat ut en inbjudan till samråd avseende ändring av detaljplanen. Denna inbjudan finns att hämta på förvaltningskontoret.

Vecka 39 kommer förslaget till ändring av detaljplanen att skickas ut. Även dessa handlingar kan hämtas på förvaltningskontoret. Eventuella synpunkter skall vara Stadsbyggnadskontoret tillhanda under vecka 41.

Gästlägenheter

Gästlägenheterna på Masthuggsliden 1 är snart klara. Uthyrningen startar den 1 november och bokning kan ske med start den 1 oktober.

Lägenheterna består av 1 rum med ytor på 37 kvm respektive 43 kvm. Båda har pentry, dusch och toalett. Det finns möjlighet att hyra båda lägenheterna samtidigt. En dörr sammanbinder dem. De har väl utrustade pentryn och fyra sängplatser.

Gästlägenheterna är avsedda för korttidsboende för gäster till föreningens medlemmar. Uthyrning sker endast till medlem som ansvarar för sina gäster. Hyran ligger på 250 kronor per dygn. Hyran och en deposition på 1 000 kronor erläggs i förskott då nycklar hämtas. Depositionen återfås när nycklar återlämnas och lägenheten är städad enligt städregler.

Lägenheterna kan hyras under minst 1 dygn och högst 7 dygn i följd. Det är endast tillåtet att ha en aktuell bokning i taget under storhelger som påsk, midsommar, jul och nyår. Begränsningar av antal inestående bokningar och antal dygn kan införas under vissa perioder beroende på efterfrågan och uthyrningsfrekvens. Bokning sker via förvaltningskontoret på Klostergången 13.

Information och regler för att hyra gästlägenheterna finns på förvaltningskontoret och på föreningens hemsida under "Boende", "Gemensamma utrymmen" och "Gästlägenheter".

Markarbeten vid Fjällgatan

Markytan vid videobutiken där Fjällgatan och Masthuggsliden möts kommer att genomgå en behövlig ansiktslyftning. Arbetena beräknas starta under september eller oktober månad. Fyra lönnar och en kastanj kommer att fällas. Markytan jämnas till och beläggs med asfalt på köryta och betongplattor i övrigt. Granitmurar kommer att skilja av ytan mot busshållplatsen. Dessa murar utgör även infartshinder. Nytt växtmaterial i form av 1–2 nya träd kommer att planteras.

Den aktuella ytan är allmän platsmark vilket innebär att kommunen ansvarar för underhåll. Föreningen kommer trots detta att vara med och finansiera arbetet. Utan en sådan lösning hade underhållet inte genomförts med prioritet. Markytan är viktig för föreningen genom att den utgör en viktig entré till vårt område.

Konstgräs

Bollplanen vid Klingners plats skall i enlighet med beslut på föreningsstämma beläggas med konstgräs. Arbetet är beställt av Sportsbygg AB. Byggstart planeras till den 3 eller 10 oktober och arbetet kommer att pågå under cirka två veckor.

Enkät om gemensamhetslokaler

Föreningen har gemensamma utrymmen i form av Masthuggets hus, bordtennis, vävstuga, snickeri, måleri, bastu och motion, biltvätt, mattvättstuga, tvättstugor, cykelförvaring och avfallsutrymmen.

I samband med rivning av paviljongerna och nyproduktion på Masthuggsterrassen kommer utrymmen för bordtennis, vävstuga och snickeri att försvinna.

Styrelsen har beslutat att genomföra en enkät under hösten för att utreda vilka behov och önskemål om gemensamhetslokaler som medlemmarna har. Enkäten begränsas till frågor om Masthuggets hus, bordtennis, vävstuga, snickeri, måleri, bastu och motion samt biltvätt. Vi kommer även att ge medlemmarna en möjlighet att framföra önskemål av andra gemensamma utrymmen.

Trygghetsvandring

Förvaltningen kommer även i år att bjuda in medlemmarna till en trygghetsvandring i området. Syftet är att lokalisera platser som av olika skäl upplevs otrygga. Det kan handla om dåligt upplysta ytor eller platser med skymmande buskage. Trygghetsvandringen är planerad till onsdagen den 16 november. Samling sker vid Masthuggets hus kl 19.00. Lars Ohlsson från förvaltningen ansvarar för vandringen. Även trädgårdsmästare Gert Lindberg kommer att medverka.

Nya lokalhyresgäster

Elixia Sweden AB har tagit över Masthuggets Fitness Club och föreningen har tecknat ett nytt hyresavtal. Överenskommelse har träffats om förädling och utbyggnad av lokalen under 2012. Vi återkommer med information i denna del.

Elixia Holding AS är moderföretaget i hela Elixia verksamhet. Majoritetsägare är

Altor. Under 2010 var omsättningen cirka 930 MNOK. De har 33 anläggningar i Norge, 10 i Finland och 3 i Sverige.

Mer information finns på deras hemsidor www.elixia.se och www.elixia.no.

Aveqia Göteborg AB har hyrt en lokal i gatuplanet på Andra Långgatan 46. Lokalen hyrdes tidigare av Tamarind spa och kommer efter ombyggnad att vara på 319 kvm. Verksamheten kommer att starta upp den 15 november 2011.

Aveqia finns i Stockholm och skall etablera sig i Göteborg, Oslo, Helsingfors och London. De ägnar sig åt "Aktiv matlagning" där företag eller privata sällskap lagar mat tillsammans med en kock. Denna aktivitet kan samordnas med provningar av vin eller andra drycker. Konceptet fungerar mycket bra i Stockholm där verksamheten nu skall flytta till större lokaler. Mer information finns under www.aveqia.se.

Parkering i området

Vi upplever stora problem med bilar som blockerar entréer och tillfartsvägar. Detta försvårar eller omöjliggör angöring för räddningsfordon, färdtjänst och andra. I många fall är det hantverkare som placerar sina bilar vid det trapphus där de utför arbeten.

Vårt område skall vara så bilfritt som möjligt. Det är med vissa undantag förbud mot att köra in med motorfordon. Det är tillåtet att köra in för i- och urlastning vid mycket tunga transporter. Parkering av motorfordon i området är inte tillåten. I undantagsfall kan parkeringstillstånd utfärdas av förvaltningskontoret. Föreningens trivselregler anger vad som gäller för biltrafik. Vi får uppmana alla att följa dessa regler. Informera era hantverkare eller hänvisa till oss på förvaltningen

Personal

Christer Johansson som är tekniskt ansvarig går i pension den 1 mars 2012. Vi har anställt Daniel Lindgren som ersättare för Christer. Han börjar hos oss den 17 oktober. Daniel är 37 år, byggingenjör och kommer från Paroc AB.

Kjell Johansson
FÖRVALTNINGSCHEF

Det nya strykbordet är mycket bra, är Gittsi Gällerstrand hennes spontana kommentar.

Marilin Soliz tycker att den nyrenoverade tvättstugan på Vaktmästaregängen 6 är toppen.

Samtliga tvättstugor renoverade

Alla tvättstugor i området har nu renoverats mer eller mindre mycket. Många människor skall samsas om detta viktiga utrymme och därmed hanteras tvättstugorna på olika sätt. Detta kräver att de är fräscha och funktionsdugliga.

– Renoveringsarbetet började redan våren 2010 då de tvättstugor som inte skulle totalrenoveras fick väggar och tak målade, säger Lars Ohlsson, driftsansvarig i Brf Masthugget.

Sex byggdes om

– Under hösten 2010 inledde man en mer genomgripande ombyggnad av de återstående sex tvättstugorna. Dessa blev klara under våren 2011, fortsätter Lars. Arkitektfirman Ferrum stod för idéer och design.

För att de boende skulle kunna sköta tvätten under byggtiden ställdes en container med tvättutrustning i ordning vid Rangströmsliden. För att allt skulle fungera togs ström från vårt motionsrum och vatten samt avlopp anslöts till daghemmet Måsens annex på Masthuggsliden 6.

Maskiner byts vid behov

Följande fyra tvättstugor gjordes i ordning av entreprenadfirman Erlands-son Bygg: Masthuggsliden 16, Rangströmsliden 5, Klostergången 7 och Klostergången 1.

Säve Bygg avslutade projektet med Vaktmästaregängen 7 och Masthuggsliden 18.

– Maskinerna har bytts ut vid behov, avslutar Lars.

TEXT OCH FOTO: STEN ZACKRISSON

Bilda ett forum på föreningens hemsida

Vi har ett instrument för utökad medlemsdemokrati i form av vår hemsida. Nu visar det sig att den inte används mer än i absoluta "nödsituationer" och inte som ett instrument att komma medlemmarna närmare.

Allt som händer eller skall hända skall skyndsamt publiceras på hemsidan. Viktigt är att det som publiceras är faktabaserat gällande tider med mera. Det har varit lite si och så med angivning av tider och uppdatering av vad som händer etc.

Ett öppet forum för medlemmarna på föreningens hemsida är det minsta som vi kan förvänta oss i dagens IT-samhälle. Detta skulle ge medlemmarna möjlighet att ventilera åsikter med varandra och med förvaltningen.

Detta är ett förslag i all välmening och kommer att tas upp som en motion från mig inför nästa årsstämma.

KG Gripson
Klostergången 5

Svar på insändare KG Gripson

Vår hemsida är en viktig informationskanal för att nå ut med både fakta och aktuella händelser. Målsättningen är att viktig information skall kunna erhållas via hemsidan samt att den skall vara uppdaterad och aktuell. Det finns exempel där vi inte levt upp till denna målsättning vilket vi givetvis beklagar.

Styrelsen och förvaltningen har beslutat att påbörja ett arbete med översyn av vår hemsida. Tanken är att analysera behov och se vilka förbättringar som kan genomföras.

Föreningen har haft ett öppet forum där medlemmarna kunde ventillera sina synpunkter. Erfarenheten från denna tid är dålig. Inläggen var i många fall på en oacceptabelt låg nivå och gav en dålig

bild av föreningen. Forumet var även av andra skäl inte möjligt att hantera. Den dåvarande styrelsen beslutade därför att lägga ned detta forum. Det finns inga planer på att införa ett nytt öppet forum.

För medlemmar som önskar uttrycka sina åsikter finns det andra vägar. Det kan ske via direktkontakt, e-post eller skrivelse till styrelse eller förvaltning. Masthuggsnytt tar som framgång emot insändare. Det går givetvis även bra att lämna in en motion till föreningsstämma.

Ingemar Albertsson
Styrelseordförande

Kjell Johansson
Förvaltningschef

LÖKAR, OGRÄS OCH IGELKOTTAR • Trädgårdstips hösten 2011

- Lökmarknaden pågår mellan vecka 38 och vecka 41, 19/9 till 14/10. När denna tidning kommer ut har gårdsombuden alltså fortfarande möjlighet att hämta lökar uppe på expeditionen.

- Städsegröna växter skall ha sig en omgång rotvattning före den siste oktober för då stängs vattnet av och sätts inte på igen förrän till våren.

- Rensa bort ogräs och passa samtidigt på att luckra upp jorden. Ta bort skadade grenar på vedartade växter för att undvika svampangrepp.

- Vi skall vara rädda om igelkottarna som vi har i området. De är nyttodjur (äter bland annat sniglar) och är dessutom fridlysta. I sommar har vi haft en igelkottfamilj på Skepparegångens mittgård. De har bott under trädäcket vid kastanjen. Ledsamt nog har Gert begravt två i år, en i våras och en efter semestern. Vad som orsakat deras död är inte känt.

Kanske har skatorna varit framme eller kanske har de blivit jagade av hundar eller katter. Förhoppningsvis finns några kvar i området. Gert har iordningställt en möjlig vinterboning bakom hasselbuskaget uppe på berget mellan Skepparegången och Fyrmästaregången.

- Den fransk-spanska skogssnigeln har inte vållat så stor skada i år. För det kan vi tacka den svala och torra våren. Bara för det får vi inte slappna av. Både sniglar och trädgårdssnäckor skall bekämpas. Ju fler som hjälps åt att hålla dem stängna, desto bättre.

INGA SANDBERG

LÅS FAST CYKELN I CYKELSTÄLLET!!!!
Jag har vid några tillfällen sett en kille stjäla cyklar, som är parkerade på gården Masthuggsliden 10-22. Han kollar snabbt in vilka cyklar som endast är låsta med cykellås på bakhjulet, går snabbt fram och kör iväg dem på framhjulet.

Alla ni som ställer era cyklar på gården: Lås fast dem i cykelstället. De här stölderna sker mitt på dagen för det mesta.

BrittMarie Hallberg Lindström

• KALENDARIUM •

Masthuggets Hus

Klingers plats, tel 85 03 00

- **Gympa med Korpen**, mån, kl 18–19
- Qigong med Korpen tor kl 18–19
- Gårdsombudsmöte mån 17 okt kl 18
- Budgetinformation ons 30 nov

Nya Masthuggets Kulturförening,
ordförande Ottermalm 031-24 00 49,
mobil 0708-12 21 18,
dan.ottermalm@dano.se.

Masthuggsteatern

Masthuggsterrassen 3, tel 12 12 31
www.masthuggsteatern.se

- **Mirad och hans mor** av Ad de Bont, premiär fre 23 sep, för åk 8–9 och gymnasiet (eventuellt några kvällsföreställningar för vuxna också).
- Fre 14 okt, Kulturnatta, kvällsföreställning. **Det stora misslyckandet** (OBS! arbetsnamn) för åk 4–7 spelas nov och dec.
- **Ett Guds barn** (för vuxna) återkommer.

Teater AktÖr & vänner

Masthuggsterrassen 3 tel 40 98 62
e-post: info@aktor.se/ www.aktor.se

Aktör & Vänner är en scen och ett produktionskollektiv för egensinnig och nyfiken scenkonst.

Cinnober teater

Masthuggsterrassen 3, tel 12 88 98
e-post: c.nordberg@cinnoberteater.com

Ny teater med fast scen på terrassen. Spelar modern dramatik, nyskriven text med framtid.

Kulturhuset Oceanen

vid Stigbergstorget, tel 12 16 81
www.oceanen.com info@oceanen.com

Upplev något annorlunda, lär känna dans och musik från olika delar av världen i en genuint välkomnande och avslappnad miljö. Festlokalsuthyrning, kurser, workshops, nyuppdaterade konserter, seminarier och event. Kontinuerligt öppna drop-in-kurser

Masthuggs församling

församlingshemmet Repslagargården
Repslagargatan 5, tel 731 92 30
www.svenskakyrkan.se/masthugg
e-post: masthugg.forsamling@svenskakyrkan.se

- **Live** – barn och vuxna musicerar – lördagar i höst kl 12: 17 sep, 8 okt, 5 nov 3 dec.
- sön 25 sep kl 18 **Invigning** av kyrkans nya flygel.
- tor 29 sep kl 19 **Bach – Konsert**.
- fre 14 okt kl 20 **Kulturnatta** konsert Dynamic Flavours.
- sön 30 okt kl 16 **Strårkörkoncert**: Mozart! (biljetter erfordras).
- sön 13 nov kl 18 **Höstkoncert**.
- sön 27 nov kl 18 **Adventskoncert**.

TEMASÖNDAGAR

- 13 nov kl 11 gudstjänst, enkel lunch och ca 12.45 föredrag av Annika Östberg "Ögonblick som förändrar livet".
- 4 dec kl 11 gudstjänst i kyrkan, lunch och föredrag Sven-Eric Liedman "Om skolan, leken och allvaret".
- Söndagsskola (för barn från 3 år) 4 sep, 9 okt, 13 nov, 4 dec. Saml. kl 10.50.
- För barn i Repslagargården: Mån kl 10–12 Barnvuxengrupp, Tis kl 10–11 Barnrytmik (0–3 år med vuxen), Onsdagskul (8–11 år) kl 14–15.30 tor kl 14–15.30 Miniörer (5–7 år)
- Öppet hus för ensamstående föräldrar fre kl 10–12.
- Tisdagsvännerna: Gemenskapsträff för daglediga tis kl 12–14. Omväxlande program.
- Bibelsamtal tis kl 19.15–21
- Drömgrupp sju tisdagar start 20 sep
- Forum för ensamstående tonårsföräldrar fem tisdagar start 13 sep
- Tala Film – Tala Liv ons kl 10–13
- Santiagokväll tis 8 nov kl 19–21 Pilgrimscentrum, Repslagargården Pilgrims-

Masthuggs församling forts.

diakoni – vad är det? Tor 17 nov seminarium avgift och anmälan

- Tema pilgrim tis 27 sep, 4 okt, 11 okt kl 19–20.30. samtal och vandring i närområdet
- Körskola tors kl 15.30– 16.10 Tonfiskarna (5–7 år), kl 16.15–17 Tonstrårlarna (8–11 år)
- Nystartat POP-kör (15–25 år) torsdagar kl 18–19.30.
- Masthuggskyrkans kammarkör övar mån i kyrkan kl 19–21.
- Vågghalsarna – "våga sjunga kör" övar tis i kyrkan kl 19.15 –21.

Oscar Fredriks Församling

församlingshemmet, tel 731 92 54
info: tel 731 02 54

e-post oscarfredrik.forsamling@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/oscarfredrik

- **Kulturnatta** The Scottish Night Fre 14 okt Göteborgs Garnisons säckpipekår spelar på kyrko-plan från kl 18.30 Te med skotskt tilltugg serveras utomhus.
- IONA-gudstjänst kl 22.15.
- Allhelgonadagen, lör 5 nov kl 15 **Rüttis Requiem, Kammarkören, Haga Motett-kör och Oscar Fredriks Sinfonietta**.

Öppna lekskolan (0–3 år) Babyöppet (–10 mån), Familjelekis. Tvillingfamiljer. Mamma–mamma–barngrupp.
Skolbarn: Körer, pysselgrupp. Ungdomar: Konfirmander, ungdomsgrupp
Vuxna: Samtalsgrupper, vuxendialog, lunch för daglediga, körer, orkestrar.

Frivilligcentralen Oscar tel 12 35 35 Viktoriahuset, Linnégatan
Många grupper och aktiviteter för vuxna.

• ANNONS •

BYTE

Finnes: 4:a mot 3:a inom föreningen. Vi har en fin 4:a, 104 kvm, med kanonfint utsiktsläge högst upp i huset.
Önskas: en 3:a med utsikt, helst högt upp.
Tänker att vi låter göra en marknadsvärdering och diskuterar sedan mellanskill-

naden i pris efter det.
Intresserade kan höra av sig till Gunilla
e-post: huseby@passagen.se

